האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel

-דחוף-

10 בספטמבר 2026

לכבוד	ולכבוד
אייל בלוך	עו"ד אבנר יוסף
מנהל אגף חינוך	היועץ המשפטי
עיריית לוד	עיריית לוד
בדוא"ל: eyalb@lod.muni.il	בדוא"ל: legal@lod.muni.il

שלום רב,

הנדון: **<u>סירוב פסול ובלתי חוקי לשבץ תלמידים חסרי מעמד במוסדות חינוך בעיר לוד</u>**

אנו פונים אליכם בדחיפות, למעלה משבוע לאחר תחילת שנת הלימודים, בדרישה שתרשמו לאלתר את הילדים כ"א (יליד ------), ור"א (ילידת ------), שמתגוררים עם משפחתם בלוד, למוסדות חינוך בסמוך למקום מגוריהם. סירובה של העירייה לשלבם במערכת החינוך בלוד אינו חוקי, פוגע בזכותם לחינוך ושוויון, חותר תחת עקרון טובת הילד, סותר חוזרי מנכ"ל ונהלים בנושא רישום ופוגע בכבוד המשפחה כולה.

בשל העובדה ששנת הלימודים כבר החלה נצפה למענה דחוף, ולכל המאוחר עד ליום 15.10.2026.

נפרט:

1. כ' ור' הם ילדיהם של מר ע"א, אזרח ישראלי (ת"ז --------) ושל גב' ד"א. לזוג א', אשר מתגוררים ברחוב -------- בעיר לוד שנים ארוכות, יש שמונה ילדים. חמישה מהם רשומים כאזרחים ישראלים, והאחרים, בהם כ' ור', שנולדו בבית החולים אסף הרופא, מצויים בהליך משפטי להסדרת אזרחותם. העירייה לא הכבירה קשיים ברישום הילדים האזרחים למוסדות החינוך בעיר.

   העתק תעודת לידת חי של כ' מצורף ומסומן 1.

   העתק תעודת לית חי של ר' מצורף ומסומן 2.

   העתק ספח תעודת הזהות של מר ע"א מצורף ומסומן 3.

   העתק חשבון מים, מצורף ומסומן 4.

   העתק תעודות של הילדים ר' וז' מבית הספר -------- בעיר לוד מצורף ומסומן 5.

2. במהלך אוגוסט 2026, פנו הזוג א' למחלקת החינוך בעיריית לוד בבקשה לרשום את כ' לבית הספר ואת ר' לגן טרום חובה. ההורים הציגו תעודות לידת חי של השניים, ומסמכים המאשרים שהם מתגוררים בלוד. תחת לרשום את הילדים ולשלבם במוסדות חינוך בעיר, טורטרו ההורים מגורם אחד לאחר בעירייה ולא קיבלו מענה. רק ביום 31.8.2026, יום לפני תחילת שנת

הלימודים, הודיעה פקידה במחלקת חינוך בעירייה להורים שהילדים לא יירשמו למוסדות חינוך עד שהוריהם ימציאו לעירייה תעודות לידה שלהם.

3. דרישה זו שגויה, נטולת עיגון בדין ומשוללת יסוד, ולצערנו זו אינה הפעם הראשונה שבה אנו נאלצים לפנות אליכם בעקבות סירוב, לא חוקי, לרשום ילדים חסרי מעמד למערכת החינוך בעיר.

4. הזכות לחינוך הוכרה כזכות יסוד בישראל (ראו, בין היתר, בג"ץ 5373/08 **אבו לבדה נ' שרת החינוך** (6.2.2011)). חוק לימוד חובה, התש"ט-1949, מטיל על המדינה ועל הרשות המקומית חובה להעניק שירותי חינוך לכל ילד המתגורר במדינה. החוק אינו מתנה את הזכות לחינוך באזרחות, ברישיונות לישיבה בארץ או בכל מעמד אחר.

5. בהתאם לכך, נקבע זה מכבר בחוזר מנכ"ל החינוך תש"ס/10א "החלת חוק חינוך חובה גם על ילדי עובדים זרים בישראל" כך:

> "**חוק לימוד חובה חל על כל ילד הגר בישראל, ללא קשר למעמדו במרשם האוכלוסין במשרד הפנים**. הוראה זו חלה גם על ילדי עובדים זרים בגיל חינוך חובה השוהים בישראל, ללא קשר למעמד הפורמאלי של הוריהם. משרד החינוך, הרשויות המקומיות ומנהלי בתי הספר יעניקו לתלמידים אלה את מלוא חינוכם על פי צורכיהם..."

6. מדי שנה מפרסם משרד החינוך הנחיות מדויקות לרישום ילדי גן אשר אין ברשותם מספר זהות ישראלי, וקובע תנאים ברורים לאופן הרישום. הנחיות המינהל הפדגוגי, אגף בכיר אמח"י, שכותרתן היא "רישום והעברה – גני ילדים התשפ"ז 2026-2027", אשר חלות אף על רישום לבתי ספר, קובעות כך:

> "תלמיד המתגורר בארץ בתחום השיפוט של הרשות ואין ברשותו תעודת זהות ישראלית, **יהיה** זכאי להרשם ולהשתבץ בגן ילדים, בהתקיים **אחד** התנאים הבאים:
>
> 1. לרשות המקומית אסמכתאות המעידות על כך שמרכז חייו הינו בישראל וכי הוא עתיד להמשיך ולהתגורר בתחומי הרשות המקומית.
>
> 2. לרשות המקומית אסמכתאות המעידות כי הגם שהתלמיד הגיע זה עתה לרשות המקומית, זו עתידה להיות מרכז חייו והוא עתיד להמשיך ולהתגורר בתחום שיפוטה.
>
> 3. הוא מתגורר בתחום רשות החינוך המקומית שלושה חודשים לפחות."

7. חרף הנחיות מפורשות אלה, פעם אחר פעם מסרבת עיריית לוד לרשום למוסדות החינוך בעיר ילדים חסרי מעמד, הפעם בנימוק השגוי לפיהם עליהם להמציא תעודות לידה. לדרישה זו כאמור אין זכר בדין. מדובר בקטינים המתגוררים בלוד מאז לידתם, אחיהם למדו במוסדות חינוך בעיר, ולעירייה הומצאו כל המסמכים הדרושים לרישומם.

8. בתי המשפט קבעו שוב ושוב שרשויות מקומיות אינן רשאיות לסרב להעניק שירותי חינוך לילדים בשל מעמדם. הזכות לחינוך מוקנית לכל ילד המתגורר בישראל, לרבות לקטינים חסרי מעמד (ראו עת"ם (ב"ש) 29883-07-11 **מאנג'אן נ' עיריית אילת** (2.8.2012); עת"ם (ב"ש) 25757-06-15 **טספרגש נ' עיריית קרית מלאכי** (12.7.2015)). אף משרד החינוך מכיר בכך ששאלת הרישום למערכת החינוך אינה תלויה במעמדו של הילד בישראל, וכי המבחן היחיד לכך הוא מקום מגוריו בפועל בתחום

הרשות המקומית (מצורף פרוטוקול הדיון בעת"ם 60077-11-24 **פלונית נ' משרד החינוך** (9.12.2024)).

9. לא ברור מדוע מחלקת החינוך בעירייה מסרבת להפנים מושכלות יסוד אלו, ולהמטיר על הורים דרישות משוללות יסוד כתנאי לרישום. נזכיר, כי במהלך שנת 2024 נדרשה עיריית לוד לחזור בה ממספר החלטות דומות, לאחר שהובהר לה כי הדין אינו מתיר למנוע או לעכב רישום של ילדים המתגוררים בתחומה בשל סוגיות של מעמד, היעדר תעודת זהות ישראלית או מחלוקות אחרות הנוגעות לרישומם במרשם האוכלוסין. באחד המקרים הגדילה העירייה עשות כאשר דרשה לערוך לקטינות בדיקת DNA כתנאי לרישומן למסגרות חינוך, דרישה שממנה חזרה לאחר פנייתה של האגודה לזכויות האזרח (שירה קדרי-עובדיה "עיריית לוד חזרה בה מדרישתה לבדיקת דנ"א לתושבת העיר שביקשה לרשום את בנותיה למסגרות חינוך" **הארץ** (30.8.2026)).

10. אשר על כן, נצפה שכבר ביום שני הקרוב, 14.10.2026, כשההורים יגיעו שוב למחלקת החינוך, תרשמו את הילדים כ"א ור"א לבית ספר ולגן ילדים הסמוכים למקום מגוריהם.

11. ככל שהרישום לא יוסדר באופן **מיידי**, ניאלץ לפנות לבית המשפט.

בברכה,

יעל זיידמן, עו"ד

העתקים:

עו"ד שרית חאיק שפיגלשטיין, היועצת המשפטית, משרד החינוך, בדוא"ל sariths@education.gov.il

גב' אלה מוזס, מנהלת מחוז מרכז, משרד החינוך, בדוא"ל ellamo@education.gov.il

מר יאיר רביבו, ראש עיריית לוד, בדוא"ל mayor1@lod.muni.il